KOMITET POLITYKI NAUKOWEJ

Opinia Komitetu Polityki Naukowej
o projekcie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie Państwowej Komisji do spraw poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego

Dotyczy: projektu z dnia 14 października 2026 r. Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie Państwowej Komisji do spraw poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego
(numer w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego - 32).

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 11m ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2026 r. poz. 81 i 676), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 30 kwietnia 2026 r. o zmianie ustawy o języku polskim oraz ustawy o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. poz. 676). Na jego podstawie opisane zostały: organizacja i sposób przeprowadzania naboru kandydatów na członków Państwowej Komisji do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, tryb wyboru przewodniczącego Komisji, jego zastępcy i sekretarza Komisji; sposób i tryb działania Komisji; zakres obsługi Komisji przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej; wysokość wynagrodzeń członków Komisji oraz organizację i sposób przeprowadzania szkoleń dla kandydatów na egzaminatorów ubiegających się o wpis na listę.
Projektowane rozporządzenie zastąpi Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 grudnia 2015 r. w sprawie Państwowej Komisji do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego (Dz. U. poz. 2288).
Komitet Polityki Naukowej, po analizie **pozytywnie opiniuje projekt Rozporządzenia MNiSW w sprawie Państwowej Komisji do spraw poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego.**
W dokumencie zaproponowano właściwe terminy ogłoszenia oraz warunki naboru kandydatów do Komisji, zapewniające ciągłość pracy Komisji. Określono również termin w jakim minister będzie występował do Rady Języka Polskiego oraz właściwych ministrów o zgłoszenie swoich przedstawicieli do Komisji. Precyzyjnie określono procedury uzupełniania składu, powoływania nowych członków, wyboru Przewodniczącego, jego zastępcy i sekretarza Komisji.
W projekcie rozporządzenia właściwie określono zadania przewodniczącego Komisji, zastępcy przewodniczącego Komisji i sekretarza Komisji a także określono i doprecyzowano sposób pracy i głosowań Komisji. Ponadto precyzyjnie określono zadania NAWA realizowane w ramach obsługi Komisji. Właściwe wydaje się przekazanie NAWA prowadzenia obsługi szkoleń dla kandydatów ubiegających się o wpis na listę egzaminatorów, ekspertów i wizytatorów. NAWA będzie również odpowiedzialna za organizację procesu ustalania zestawów zadań egzaminacyjnych oraz organizację ich wydruku i dystrybucji.
Projekt rozporządzenia reguluje ponadto kwestie wysokości wynagrodzenia członków Komisji, wynagrodzenia za przeprowadzenie badania prawidłowości sprawdzenia i oceny pracy z części pisemnej egzaminu oraz za ponowne sprawdzenie i ocenę pracy z tej części egzaminu, a także za przeprowadzoną wizytację egzaminu. Należy podkreślić , że stawki wynagrodzeń brutto są dużo wyższe niż w dotychczasowych ustawach i rozporządzeniach. Wprowadza się

wynagrodzenie dla zastępcy przewodniczącego Komisji (dotychczas go nie było); stawki za udział członków Komisji w posiedzeniach Komisji również uległy waloryzacji.
W projekcie rozporządzenia została uregulowana wysokość wynagrodzenia brutto za badanie prawidłowości sprawdzenia i oceny pracy z części pisemnej egzaminu oraz wysokość wynagrodzenia brutto za ponowne sprawdzenie i ocenę pracy z tej części egzaminu. Regulacją zasługującą na akceptację i poparcie jest zróżnicowanie wynagrodzenia członka Komisji lub eksperta dokonującego badania albo ponownego sprawdzenia – w zależności od poziomu biegłości językowej.
Projekt zasadniczo mieści się w zakresie upoważnienia ustawowego, ale zdaniem KPN wymaga uzupełnienia. Najważniejsza uwaga dotyczy § 19: projekt określa treść ogłoszenia o naborze wizytatorów spoza Komisji, lecz nie reguluje oceny zgłoszeń ani zakończenia naboru. To stwarza ryzyko niepełnego wykonania art. 11m ust. 1 pkt 1 ustawy o języku polskim. W samym uzasadnieniu są rozbieżności: stawkę 2 811 zł za wizytację błędnie przypisano do § 19 ust. 2 zamiast do § 18 ust. 2 (str. 6 uzasadnienia).
Sugestia Komitetu Polityki Naukowej dotyczy podmiotów opiniujących lub/i konsultujących, do których można by dołączyć Konferencję Polonistyk Uniwersyteckich, która od tego roku podjęła współpracę z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej w obszarze rozpoznania potrzeb polonistyk w ośrodkach zagranicznych. W ramach tej współpracy, do prestiżowego i funkcjonującego od 25 lat Konkursu na najlepszą pracę magisterską im. Czesława Zgorzelskiego, w tym roku nadesłano (i nagrodzono) rozprawy studentów polonistyk zagranicznych.
KPN zauważa także, że w dokumencie Oceny Skutków Regulacji (strona 3) ustawodawca odnotowuje brak danych o uczelniach zagranicznych prowadzących studia polonistyczne. Chociaż opiniowane rozporządzenie nie dotyczy bezpośrednio tych zagadnień, wydaje się, że na poziomie ministerialnym powinno się zadbać i otoczyć większą troską polonistyki zagraniczne, będące dowodem na zainteresowanie polskim językiem, literaturą i kulturą.

Ewa Jolanta Gruza
Elektronicznie podpisany przez Ewa Jolanta Gruza
Data: 2026.11.05 13:15:59 +01'00'

prof. dr hab. Ewa Gruza
Przewodnicząca KPN
Warszawa, dn. 05 listopada 2026 r.